

ІНСТРУМЕНТ: ДОБІРКА ТЕМАТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

У дискусіях по Гаагським принципам з активістами, які пережили сексуальне насильство, знайшов відображення принцип інклюзивності, і було визнано, що документ охоплює всі форми сексуального насильства, а також надає можливість ознайомити з іншого ракурсу з цим поняттям. Для ефективного донесення цієї ідеї тематичні дослідження можуть виявитися корисними у вашій власній правозахисній діяльності в такий спосіб:

- Демонстрація того, що ці звірства є глобальною проблемою, яка впливає на життя потерпілих, хто пережив сексуальне насильство на всіх континентах світу.
- Демонстрація того, що існують відмінності в тому, як може виглядати сексуальне насильство, з тією метою, щоб повністю виразити біль і страждання потерпілих, що пережили сексуальне насильство.
- Надання вам, як активісту, що пережив сексуальне чи гендернообумовлене насильство, інструменту, який дозволяє говорити про інших, які пережили подібні ситуації, щоб не допустити, сприйняття вашої особистості виключно як такої, пережила сексуальне насильство; говоріть про свої скарги, але щоб сприймали вас серйозніше, як активістів. Ви також можете показати, що висловлюєте не тільки свої особисті скарги, а й уявляєте більш масштабну проблему.

В результаті була створена ця добірка, яка включає можливість додавання більшої кількості тематичних досліджень, в тому числі самими активістами, котрі пережили сексуальне насильство.

ПРИКЛАДИ ЦІЛЮВИХ АУДИТОРІЙ ТЕМАТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ:

- Розробники політики
- Церкви
- Лідери спільнот
- Кампанії в соціальних мережах
- Місцеві та міжнародні організації, що працюють з сексуальним насильством
- Широка громадськість
- Інші (ті, що пережили сексуальне чи гендернообумовлене насильство)

ПРИКЛАДИ ДІЯЛЬНОСТІ, ЯКА МОЖЕ ВКЛЮЧАТИ ТЕМАТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ:

- Вправи в рамках семінару з використання Гаазьких принципів для захисту прав тих, хто пережив сексуальне насильство
- Зустрічі з релігійними лідерами і лідерами співтовариств
- Зустрічі з розробниками політики
- емінари та заходи щодо підвищення обізнаності
- Ілюстрації для ваших статей, публікацій або інтерв'ю

Ця добірка складається з 5 тематичних досліджень з України, Іраку, Уганди, Мексики і Сирії. Їх мета - описати широкий спектр форм сексуального насильства, його наслідки і те, як вони пов'язані з діями, викладеними в Гаазьких принципах, що стосуються сексуального насильства.

ТЕМАТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ А. ІСТОРІЯ АМІНІ¹ (УКРАЇНА)

Сексуальне насильство приймає безліч форм, крім більш часто визнаних порушень у вигляді згвалтування або примусу до проституції. Більш того, юридичні визначення згвалтування часто не включають всі форми сексуального насильства. Розуміння сексуального насильства з точки зору тих, хто пережив сексуальне насильство, вказує на широкий спектр діянь, які представляють собою сексуальні порушення, наприклад: позбавлення кого-небудь сексуальної автономії; умисна передача ВІЛ; приниження кого-небудь за ознакою сексуальності; примус когось виконувати сексуальні рухи; поцілунки або облизування людини, особливо сексуальної частини тіла. Список триває, як показує історія Аміні:

Багато українців, які пережили сексуальне насильство, страждали від загроз сексуального насильства під час утримання під вартою, включаючи загрози згвалтування і загрози переведення в слідчий ізолятор, відомий високим рівнем сексуального насильства, що вчиняють ув'язнені. Хоча ці дії, що визнані законом, представляють собою форму сексуального насильства.

Аміна регулярно піддавалася подібному насильству. Вона була помішена у в'язницю на 3 місяці в результаті своєї участі в підтримці української армії в розгромі сепаратистів. Аміна приносила українським солдатам ковдри і припаси, коли могла, і після того, як вона була спіймана одним з угруповань, вона була помішена під варту без суду.

Протягом цього часу, крім загроз сексуального насильства, вона також була позбавлена доступу до належної гігієни, необхідного лікування і ліків від інфекцій, що передаються статевим шляхом. Кілька разів Аміні наказували роздягтися і потім висміювали через волосся, які росли на її спині внаслідок гормонального лікування. Виконавці насильно знімали з неї одяг і фотографували її спину, сміючись.

Для Аміни наслідки цих дій були дуже серйозними. Навіть зараз їй сняться кошмари, де її змушують роздягнутися, і вона страждає від інших медичних проблем, які залишилися без лікування. Постійний стан страху, в якому Аміна жила під час ускладнення через погрози, все ще присутній в її повсякденному житті. Через культуру мовчання в Україні Аміна боїться стигматизації і не розкриває сексуальне насильство, якому вона піддалася, що ускладнює виконання її звичайних обов'язків, пов'язаних з роботою і сім'єю. Випадок Аміни показує, що сексуальне насильство має на увазі не тільки зґвалтування, як це визначено законом, але також може приймати інші форми². Проти Аміни були здійснені наступні дії:

- Позбавлення якого-небудь доступу до гігієни, лікування або ліків, пов'язаних з менструальною гігієною, вагітністю, пологами, лікуванням свишів, гематомою прямої кишки, ВІЛ або іншими захворюваннями, що передаються статевим шляхом, статевими каліцтвами, знепривабленням, гінекологічним, урологічним або сечостатевим лікуванням або будь-яким іншим аспектом сексуального чи репродуктивного здоров'я
- Примус кого-небудь до формування розумних побоювань або страху щодо актів сексуального насильства.

Не всі ці діяння прямо визнані міжнародним і національним законодавством. Гаазькі принципи, що стосуються сексуального насильства, працюють над загальноприйнятим поясненням того, що складає сексуальне насильство. Принципи були розроблені після багатьох консультацій з більш ніж 60 організаціями громадянського суспільства та 500+, що пережили сексуальне насильство в усьому світі, щоб розширити розуміння сексуального насильства.

¹ Хоча випадки є вигаданими, вони багато в чому засновані на інформації, отриманій в ході консультацій, проведених з потерпілими і пережили сексуальне насильство.

²Додатковий контекст для кожного з перерахованих нижче діянь можна знайти в Коментарі до Декларації громадянського суспільства.

ТЕМАТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ В. ИСТОРИЯ МАЙИ³ (ИРАК)

Сексуальне насильство приймає безліч форм, крім більш часто визнаних порушень у вигляді зґвалтування або примусу до проституції. Більш того, юридичні визначення зґвалтування часто не включають всі форми сексуального насильства. Розуміння сексуального насильства з точки зору тих, хто пережив сексуальне насильство, вказує на широкий спектр діянь, які представляють собою сексуальні порушення, наприклад: позбавлення кого-небудь сексуальної автономії; умисна передача ВІЛ; приниження кого-небудь за ознакою сексуальності; примус когось виконувати сексуальні рухи; поцілунки або облизування людини, особливо сексуальної частини тіла. Список триває, як показує історія Майї:

ІГІЛ з початком вторгнення в район Синджар в Іраку, намагались взяти під свій контроль більшу частину регіону і захопити жінок і дівчаток для торгівлі людьми. Майя була викрадена терористичною організацією з її рідного міста і примушена до трьох місяців сексуального рабства. За цей час вона постраждала від рук чотирьох виконавців. Коли її продали другому чоловікові, її тримали в полоні з іншою дівчиною з азідів(етнічність) . Весь цей час їх часто били і примушували разом жити на невеликих площах. З усіма її викрадачами її неодноразово змушували приймати протизаплідні засоби у вигляді таблеток і ін'єкцій. На додаток до постійного насильства, яке відчувала Майя, її часто називали «брудною езідкою» і постійно змушували думати, що її етнічна ідентичність і культура були неповноцінними. Виконавці часто робили сексуальні коментарі щодо її етнічної приналежності. Майя не тільки постраждала від зґвалтування, але і в одному випадку, коли вона не могла рухатися, коли її зґвалтували, через перенесене раніше фізичне насильство, її обличчя було частково обпалено одним із викрадачів в якості покарання. Зараз Майя живе в таборі біженців, де її прийняла її сім'я. Незважаючи на зміни в езідській культурі, які привели до більшого визнання повернутих потерпілих від ІГІЛ як «чистих» членів езідського суспільства, Майя все ще страждає від сорому і навряд чи побачить покарання винних. Вона страждає важким посттравматичним стресовим розладом і не має повноцінного доступу до психологічної підтримки. Більшу частину днів Майя продовжує жити в страху, не дивлячись на те, що її оточує її сім'я, а шрами на її обличчі завжди будуть нагадувати їй про жорстоке поводження.

Випадок Майї показує, що крім зґвалтування були здійснені і інші форми⁴ сексуального насильства. Проти Майї були здійснені наступні дії:

- Приниження або висміювання людини на підставі його передбачуваної сексуальної орієнтації, гендерної ідентичності, сексуальної активності (або її відсутності) або сексуальних частин тіла
- Покарання кого-небудь за відмову від сексуальної активності
- Порівняння етнічної належності з іншою людиною
- Позбавлення кого-небудь репродуктивної автономії, наприклад, шляхом примусової вагітності, примусову стерилізацію, підриву репродуктивних здібностей, примусового батьківства; або позбавлення вибору щодо того, використовувати або не використовувати протизаплідні засоби, проходити чи ні стерилізацію, запліднювати чи ні іншу людини або виношувати вагітність у власному тілі до кінця терміну

Не всі ці діяння прямо визнані міжнародним і національним законодавством. Гаазькі принципи, що стосуються сексуального насильства, працюють над загальноприйнятим поясненням того, що складає сексуальне насильство. Принципи були розроблені після багатьох консультацій з більш ніж 60 організаціями громадянського суспільства та 500+ що, пережили сексуальне насильство в усьому світі, щоб розширити розуміння сексуального насильства.

³ Хоча випадки є вигаданими, вони багато в чому засновані на інформації, отриманій в ході консультацій, проведених з потерпілими і пережили сексуальне насильство.

⁴Додатковий контекст для кожного з перерахованих нижче діянь можна знайти в Коментарі до Декларації громадянського суспільства.

ТЕМАТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ С. ІСТОРІЯ ДЕМБІ⁵ (УГАНДА)

Сексуальне насильство приймає безліч форм, крім більш часто визнаних порушень у вигляді зґвалтування або примусу до проституції. Більш того, юридичні визначення зґвалтування часто не включають всі форми сексуального насильства. Розуміння сексуального насильства з точки зору тих, хто пережив сексуальне насильство, вказує на широкий спектр діянь, які представляють собою сексуальні порушення, наприклад: позбавлення кого-небудь сексуальної автономії; умисна передача ВІЛ; приниження кого-небудь за ознакою сексуальності; примус когось виконувати сексуальні рухи; поцілунки або облизування людини, особливо сексуальної частини тіла. Список триває, як показує історія Дембі:

Дембі була змушена стати «дружиною» високопоставленого командира Армії опору Господа, коли їй було 15 років. Протягом 8 років її жорстоко били, гвалтували, катували і принижували (наприклад, змушували танцювати голою), примушуючи її перемішатися з комбатантами по всьому регіону. Коли вона повернулася додому, вона зіткнулася з триваючими інцидентами сексуального насильства в своїй власній громаді, коли чоловіки постійно показували їй язика, часто роблячи в її сторону інші жести з сексуальним підтекстом. Під час перебування в полоні Дембі завагітніла і народила дитину, яка жила з нею і в даний час проживає з нею в її громаді. Перед пологами вона заразилася ВІЛ від іншого командира, який зґвалтував її, знаючи, що він був хворий. Весь цей час їй не були надані необхідні ліки для лікування хвороби. Дитина Дембі ВІЛ-інфікована, і вона з усіх сил намагається роздобути їй необхідне лікування щомісяця. Вона вважається «непридатною для шлюбу», тому що її громада знає все про її історію. До цього дня вона продовжує носити важке тавро. На додаток до психологічних симптомів, таких як кошмари і спогади, у Дембі розвинулися фобії, такі як страх перед усіма чоловіками в уніформі. Хоча вона отримує певну підтримку і прогресує в плані свого психічного здоров'я, їй ще належить побачити справедливість щодо злочинів, від яких вона постраждала.

Випадок Дембі показує, що крім зґвалтування відбувалися і інші форми сексуального насильства. Проти Дембі були здійснені наступні дії:

- Примус кого-небудь виконувати рухи, в тому числі танцювальні, з сексуальною асоціацією
- Схиляння дитини до шлюбу або сексуальної експлуатації
- Навмисна передача ВІЛ або інших інфекцій, що передаються статевим шляхом
- Запліднення людини будь-якими способами
- Позбавлення кого-небудь доступу до лікування або ліків, пов'язаних з менструальною гігієною, вагітністю, пологами, лікуванням свищів, гематомою прямої кишки, ВІЛ або іншими захворюваннями, що передаються статевим шляхом
- Домагання сексуального характеру шляхом здійснення (повторних) небажаних сексуальних дій, які можуть бути витлумачені як образливі, принизливі або залякують в даних обставинах (шум, заяви або жести з сексуальним підтекстом).

Не всі ці діяння прямо визнані міжнародним і національним законодавством. Гаазькі принципи, що стосуються сексуального насильства, працюють над загальноприйнятим поясненням того, що складає сексуальне насильство. Принципи були розроблені після багатьох консультацій з більш ніж 60 організаціями громадянського суспільства та 500+ ,що пережили сексуальне насильство в усьому світі, щоб розширити розуміння сексуального насильства

⁵ Хоча випадки є вигаданими, вони багато в чому засновані на інформації, отриманій в ході консультацій, проведених з потерпілими і пережили сексуальне насильство.

⁶Додатковий контекст для кожного з перерахованих нижче діянь можна знайти в Коментарі до Декларації громадянського суспільства.

ТЕМАТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ D. ІСТОРІЯ РІТИ І АНИ⁷ (МЕКСИКА)

Сексуальне насильство приймає безліч форм, крім більш часто визнаних порушень у вигляді згвалтування або примусу до проституції. Більш того, юридичні визначення згвалтування часто не включають всі форми сексуального насильства. Розуміння сексуального насильства з точки зору тих, хто пережили сексуальне насильство, вказує на широкий спектр діянь, які представляють собою сексуальні порушення, наприклад: позбавлення кого-небудь сексуальної автономії; умисна передача ВІЛ; приниження кого-небудь за ознакою сексуальності; примус когось виконувати сексуальні рухи; поцілунки або облизування людини, особливо сексуальної частини тіла. Список триває, як показує історія Ріти і Ани:

Рита, лесбіянка, була помішена у в'язницю разом зі своєю подругою Аною за звинуваченням в участі в організованій злочинності і торгівлі наркотиками. Сексуальна приналежність Ріти зробила її ще більш вразливою для тортур, які часто застосовуються в тюрмах Мексики. Під час її перебування у в'язниці, охоронці застосовували ряд тортур, намагаючись домогтися від жінок зізнань. Оскільки Рита - лесбіянка, вона страждала від постійного приниження, а в деяких випадках і від насильства, бо вважалася тією, що «краде» жінок охоронців. Крім того, охоронці часто витрішалися і вигукували непристойні і образливі зауваження на адресу Ріти і Ани, називаючи їх обох зневажливими термінами по відношенню до гомосексуалістів. Вони страждали в антисанітарних тюремних камерах і були змушені мочитися в громадських місцях. Після того, як Ана одного разу поскаржилася на антисанітарію в тюрмі, Рита була змушена спостерігати, як охоронці застосовують електрошок до геніталій Ани. Крім відсутності кримінальних розслідувань, обидві жінки серйозно борються з посттравматичним стресовим розладом. Доступ до психологічної підтримки обмежений, і особливо Рита постійно боїться подальших нападок на неї з-за її гендерної ідентичності. Хоча вони обидві подали офіційні письмові скарги в правоохоронні органи, справа не була порушена, і вони були звільнені тільки після підписання «визнання» проти їхньої волі.

Випадок Ріти показує, що сексуальне насильство має на увазі під собою не тільки зґвалтування, як це визначено законом, але також може приймати інші форми⁸. Проти Ріти і Ани були здійснені наступні дії:

- Приниження або висміювання когось на підставі його передбачуваної сексуальної орієнтації, гендерної ідентичності, сексуальної репутації, сексуального вибору, сексуальної активності (або її відсутності) або сексуальних частин тіла.
- Покарання або приниження кого-небудь за недотримання гендерних норм; їх сприйняття зі статусом як «ні чоловіки, ні жінки»; їх передбачувану сексуальну поведінку, сексуальну орієнтацію чи гендерну ідентичність;
- Пильне розглядання, яке можна обґрунтовано тлумачити як вказівку на сексуальне домагання.
- Примус кого-небудь відправляти на очах у інших фізіологічні потреби, які зазвичай виконуються наодинці, включаючи заходи, пов'язані з менструальною гігієною.
- Нанесення каліцтв, опіків, стиснення або інше ушкодження статевих частин тіла, в тому числі після смерті людини.

Не всі ці діяння прямо визнані міжнародним і національним законодавством. Гаазькі принципи, що стосуються сексуального насильства, працюють над загальноприйнятим поясненням того, що складає сексуальне насильство. Принципи були розроблені після багатьох консультацій з більш ніж 60 організаціями громадянського суспільства та 500+ ,що пережили сексуальне насильство в усьому світі, щоб розширити розуміння сексуального насильства.

⁷ Хоча випадки є вигаданими, вони багато в чому засновані на інформації, отриманій в ході консультацій, проведених з потерпілими і пережили сексуальне насильство.

⁸Додатковий контекст для кожного з перерахованих нижче діянь можна знайти в Коментарі до Декларації громадянського суспільства.

ТЕМАТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ Е. ІСТОРІЯ НАБІЛЯ⁹ (СИРІЯ)

Сексуальне насильство приймає безліч форм, крім більш часто визнаних порушень у вигляді зґвалтування або примусу до проституції. Більш того, юридичні визначення зґвалтування часто не включають всі форми сексуального насильства. Розуміння сексуального насильства з точки зору тих, хто пережив сексуальне насильство, вказує на широкий спектр діянь, які представляють собою сексуальні порушення, наприклад: позбавлення кого-небудь сексуальної автономії; умисна передача ВІЛ; приниження кого-небудь за ознакою сексуальності; примус когось виконувати сексуальні рухи; поцілунки або облизування людини, особливо сексуальної частини тіла. Список триває, як показує історія Набіля:

Набіля відправили до слідчого ізолятора за висунуті проти нього звинувачення після антиурядового протесту. Під час поміщення в ізолятор його змусили роздягтися на очах у інших ув'язнених, в той час як охоронці вигукували на його адресу зневажливі та агресивні зауваження, стосувалися його геніталій. Якщо ув'язнені відмовлялися знімати одяг, їм погрожували зґвалтуванням.

Під час перебування під вартою протягом 2 місяців, Набіля часто допитували і піддавали різним формам приниження, намагаючись змусити його зізнатися в злочинах, яких він не скоював. Кілька разів він піддавався сексуальному насильству, а саме зґвалтуванням кийками охоронців, в результаті чого більшу частину ночей він відчував сильний біль, поки він спав в маленькій камері з чотирма іншими чоловіками. До моменту звільнення він схуд на 12 кг. Зараз Набіль живе в таборі біженців в Лівані і страждає від постійних параноїдальних думок і втрати надії. Через культурні і гендерні норми Набіль переживає почуття приниження, безсилля і неповноцінності. Соціальні наслідки сексуального насильства також для нього є вкрай виснажливі: Набіль ховається від людей наскільки може, незважаючи на свою попередню роль активіста. Крім того, він відчуває гострі фізичні болі, включаючи анальні кровотечі і сильний м'язовий біль. У нього немає доступу до послуг, так як більшість існуючих механізмів підтримки орієнтовані на потреби жінок і дівчаток.

Випадок Набіля показує, що сексуальне насильство має на увазі під собою не тільки зґвалтування, як це визначено законом, але також може приймати інші форми¹⁰. Проти Набіля були здійснені наступні дії:

- Примус кого-небудь до формування побоювань або страху щодо актів сексуального насильства
- Перебування спільно з іншою людиною
- Проникнення в анальний отвір або генітальное отвір, нехай і незначний, предметом або частиною тіла
- Фізичний контакт з людиною, в тому числі дотик до будь-якої з його / її сексуальних частин тіла
- При повному або частковому роздягання кого-небудь, в тому числі зняття головних уборів в культурах, де це має сексуальний підтекст, або вимога носити одяг із сексуальною асоціацією.

Не всі ці діяння прямо визнані міжнародним і національним законодавством. Гаазькі принципи, що стосуються сексуального насильства, працюють над загальноприйнятим поясненням того, що складає сексуальне насильство. Принципи були розроблені після багатьох консультацій з більш ніж 60 організаціями громадянського суспільства та 500+, що пережили сексуальне насильство в усьому світі, щоб розширити розуміння сексуального насильства.

⁹ Хоча випадки є вигаданими, вони багато в чому засновані на інформації, отриманій в ході консультацій, проведених з потерпілими і пережили сексуальне насильство.

¹⁰ Додатковий контекст для кожного з перерахованих нижче діянь можна знайти в Коментарі до Декларації громадянського суспільства.